

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudkyně Sylvy Šiškeové a soudce Zdeňka Kühna v právní věci žalobkyně: **PS Slovácko, spol. s r. o.**, náměstí Svobody 360, Kunovice, zastoupené advokátem JUDr. Leošem Brantálem, LL.M., 28. října 1727/108 Ostrava, proti žalovanému: **Státní úřad inspekce práce**, Kolářská 451/13, Opava, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 2. 2019, čj. 7596/1.30/18-4, sp. zn. Q1-2019-3, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 24. 2. 2021, čj. 31 Ad 2/2019-87,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] V této věci jde o posouzení, zda byly naplněny zákonné podmínky pro vznik ručení žalobkyně podle § § 141a zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, resp. o to, zda žalobkyně prokázala, že při vynaložení náležité péče o výkonu nelegální práce vědět nemohla.

[2] Společnost REMES CZ s. r. o. (společnost Remes) prováděla pro žalobkyni stavební práce při výstavbě penzionu Vaďura v Polešovicích. Na základě kontroly zahájil inspektorát práce se společností Remes přestupkové řízení. Příkazem ze dne 9. 5. 2018 inspektorát práce této společnosti uložil pokutu ve výši 640 000 Kč mimo jiné za spáchání přestupku podle § 140 odst. 1 písm. e) zákona o zaměstnanosti, neboť umožnila na pracovišti stavby penzionu Vaďura třem cizincům výkon nelegální práce ve smyslu § 5 písm. e) bodu 3 zákona o zaměstnanosti. Pokutu, kterou společnost Remes neuhradila, neúspěšně vymáhal celní úřad.

pokračování

[3] Inspektorát práce rozhodl dne 13. 9. 2018 podle § 141a zákona o zaměstnanosti o vzniku ručení žalobkyně za úhradu pokuty uložené společnosti Remes. Rozhodnutím ze dne 26. 2. 2019 žalovaný rozhodnutí inspektorátu potvrdil (až na drobnou změnu spočívající v opravě chyby v názvu primárního dlužníka) a odvolání zamítl.

[4] Proti rozhodnutí žalovaného se žalobkyně bránila žalobou, kterou Krajský soud v Brně zamítl.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[5] Žalobkyně (stěžovatelka) v kasační stížnosti navrhl, aby se NSS zabýval řízením o vzniku ručení i řízením o výkonu napadeného rozhodnutí. V každém z těchto řízení správní orgány stěžovatelce tvrdily, že měla své námitky uplatnit právě v odlišném řízení. Odkazovaly přitom na režim tzv. kompetenčního dělení státní správy.

[6] Podle stěžovatelky nebyly naplněny podmínky pro vznik ručení, neboť správní orgány pochybily při zjišťování skutkového stavu i při právním hodnocení. Znění § 141a zákona o zaměstnanosti, které vychází z evropské směrnice, neodpovídá eurokonformnímu výkladu. Postihuje totiž dodavatele také tehdy, pokud o nelegálním zaměstnávání cizinců ze strany subdodavatele *vědět měli a mohli*. Takovou úpravu považuje stěžovatelka též za protiústavní.

[7] Stěžovatelka je přesvědčena, že po dobu platnosti a účinnosti smlouvy o dílo ze dne 20. 4. 2017, uzavřené mezi ní a společností Remes, neumožnila nelegální výkon práce osobám R. M., I. H. a V. H.. Nebylo totiž prokázáno, že by se tato smlouva naplnila. Smlouva o dílo byla dne 5. 5. 2017 nahrazena stěžovatelčinou rámcovou objednávkou stavebních prací od společnosti Solby, což přerušilo přímý dodavatelský vztah mezi stěžovatelkou a společností Remes. Stěžovatelka pak již nebyla oprávněna ověřovat, zda společnost Remes dodržuje zákon o zaměstnanosti, koho zaměstnává a zda neumožňuje výkon nelegální práce, neboť by to odporovalo zákonu o ochraně osobních údajů. Stěžovatelka není oprávněna kontrolovat zaměstnance třetích osob, které s ní nejsou v přímém právním vztahu.

[8] Stěžovatelka označila rozsudek krajského soudu i rozhodnutí žalovaného za nepřezkoumatelné. Krajský soud se nezabýval následujícími otázkami: v jakém právním vztahu se dotčení cizinci nacházejí vůči společnosti Remes; jaký je právní vztah mezi společností Remes a společností Solby, resp. jaký je vztah mezi stěžovatelkou a společností Solby či mezi stěžovatelkou a společností Remes, tak aby bylo postaveno najisto, že se jedná ve smyslu § 141a zákona o zaměstnanosti o vztah dodavatelský či subdodatelský; jak byly nastaveny dodavatelsko-odběratelské vztahy na stavbě penzionu Vaďura vůči všem výše uvedeným osobám; zda bylo na stavbě penzionu Vaďura zahájeno poskytování plnění na základě smlouvy o dílo uzavřené mezi stěžovatelkou a společností Remes dne 20. 4. 2017; zda byla stěžovatelka řádně poučena o tom, zda a v jakém stadiu správního řízení mohla uplatnit námitky, které mohl uplatnit subjekt, jenž byl shledán vinným ze spáchání přestupku podle § 140 odst. 1 písm. e) zákona o zaměstnanosti; a zda stěžovatelka věděla, nebo mohla a měla vědět o nelegálním zaměstnávání cizinců. Krajský soud také zcela rezignoval na posouzení individuálních aspektů podmínek pro vznik ručení a dále na určení výše částky, za kterou měla stěžovatelka ručit. Stěžovatelka namítá

nepřezkoumatelnost příkazu o spáchání přestupku společností Remes. Nesouhlasí s výší uložené pokuty a skutkový stav byl podle ní nedostatečně zjištěn. Stěžovatelka dále nesouhlasí s tím, že se krajský soud nezabýval jejími tvrzeními v doplnění žaloby, mimo jiné též námitkou, že ručí za vyšší částku, než by podle zákona měla.

[9] Přestože osobám na stavbě penzionu Vaďura uděloval pokyny pan M., bylo v řízení prokázáno, že pan M. pracovníkům odměny nevyplácel, nebyli tedy vůči němu v závislém postavení. Nebylo ani prokázáno, že by uvedené osoby vykonávaly závislou práci vůči společnosti Remes ve smyslu § 5 písm. e) bodu 3 zákona o zaměstnanosti (stěžovatelka odkázala na rozsudky NSS ze dne 30. 5. 2008, čj. 4 Ads 113/2007-87, ze dne 30. 12. 2010, čj. 4 Ads 44/2010-132, a ze dne 27. 4. 2012, čj. 4 Ads 177/2011-120).

[10] Stěžovatelka také namítá, že krajský soud vycházel ze zjištění z řízení o přestupku vedeného se společností Remes, avšak opomenul, že stěžovatelka nebyla účastníkem tohoto řízení. Krajský soud uvedl, že ručители (stěžovatelce) zůstaly zachovány námitky, které mohl uplatnit subjekt, jenž byl shledán vinným za spáchání přestupku (společnost Remes). O tomto zásadním závěru však stěžovatelka měla být informována již ve správním řízení. V soudním řízení se domáhala přezkumu rozhodnutí, podle něhož se stala ručitelkou. Nemohla tedy uplatňovat námitky, které přísluší ručitelům, pokud toto své postavení zpochybňovala.

[11] Pravomocný příkaz o spáchání přestupku společností Remes byl stěžovatelce doručen až v řízení o zaplacení daňového nedoplatku dne 23. 7. 2019. Ihned poté (dne 20. 8. 2019) vznesla proti příkazu námitky v doplnění žaloby. Krajský soud se těmito námitkami nezabýval, neboť stěžovatelka doplnila žalobu až po uplynutí lhůty pro její podání. S ohledem na doručení příkazu však stěžovatelka nemohla své námitky uplatnit dříve. Krajský soud se odchýlil od ustálené judikatury (nálezn Ústavního soudu ze dne 29. 8. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 72/06, a rozsudek NSS ze dne 12. 5. 2016, čj. 7 Afs 57/2016-27).

[12] Žalovaný odkázal na své vyjádření v řízení před krajským soudem, na spisový materiál a na rozsudek krajského soudu.

III. Posouzení věci

[13] Kasační stížnost není důvodná.

[14] NSS se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu. Stěžovatelka považuje rozsudek krajského soudu za nepřezkoumatelný mimo jiné z důvodu, že se krajský soud nevyjádřil k otázce vztahu mezi stěžovatelkou a společností Remes tak, aby bylo postaveno najisto, že se jedná o vztah dodavatelský či subdodatelský. Je pravda, že krajský soud výslovně neuvedl, jaký byl vztah mezi společnostmi, námitkou se však zabýval v bodech 33 a 36 rozsudku a odkázal na dokazování v řízení o přestupku, z něhož vycházely správní orgány při rozhodování o vzniku ručení. Podle NSS není vadou, že rozsudek krajského soudu odkazuje na závěry napadeného rozhodnutí, pokud se žalovaný řádně a pečlivě vypořádal se všemi skutečnostmi (rozsudky NSS ze dne 27. 7. 2007, čj. 8 Afs 75/2005-130, č. 1350/2007 Sb. NSS, nebo ze dne 14. 3. 2017, čj. 5 Azs 274/2016-42). S ostatními žalobními námitkami se krajský soud dostatečně vypořádal. NSS proto shledal, že rozsudek netrpí vadami, které podle judikatury působí nepřezkoumatelnost (rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003,

pokračování

čj. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, nebo ze dne 18. 10. 2005, čj. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS).

[15] NSS dále uvádí, že část doplnění žaloby ze dne 20. 8. 2019 (stěžovatelkou označená jako část C) se týkala nesprávně zjištěného skutkového stavu, což by se dalo považovat za rozhojnění žalobního bodu řádně uplatněného, kterým se krajský soud měl zabývat (srov. rozsudek NSS ze dne 28. 2. 2020, čj. 6 As 104/2019-70). Stěžovatelka v doplnění žaloby takřka opakuje svá žalobní tvrzení. NSS zde neshledal pochybení krajského soudu, který tyto námitky fakticky posoudil (a to v rámci vypořádání řádně uplatněných žalobních bodů), pouze poněkud nepřesně uvedl, že se duplicitními námitkami z doplnění žaloby s ohledem na jejich opožděnost nezabýval. Zbylé námitky v doplnění žaloby (a to včetně námitky, že ručení bylo uplatněno ve vyšším rozsahu, než připouští zákon) krajský soud správně vyhodnotil jako opožděné, neboť nepředstavovaly doplnění ani zárodků žalobních bodů, a byly tedy uplatněny až po lhůtě pro podání žaloby podle § 71 odst. 2 s. ř. s.

[16] Stěžovatelce nelze přisvědčit ani v tom, že sporné námitky nemohla uplatnit dříve, neboť jí byl až dne 23. 7. 2019 doručen příkaz o uložení pokuty společnosti Remes. NSS ze správního spisu zjistil, že se stěžovatelka s příkazem seznámila již v řízení o vzniku ručení, a to během dokazování mimo ústní jednání dne 7. 8. 2018. Stěžovatelka se proto mylí, že teprve od doručení ručitelké výzvy (zde výzvy k zaplacení daňového nedoplatku ručitelem) ze strany vykonávacího správního orgánu mohla coby ručitelka vznést hmotněprávní i procesní námitky proti příkazu. Vzhledem k tomu, že ručitelké výzvě v posuzované věci předcházelo správní řízení o vzniku stěžovatelčina ručení, se stěžovatelka takto mohla bránit již od zahájení řízení o vzniku ručení. Nález Ústavního soudu ze dne 29. 8. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 72/06, ani rozsudek NSS ze dne 12. 5. 2016, čj. 7 Afs 57/2016-27, na něž stěžovatelka odkazuje, nejsou na věc přílehlavé, neboť se týkají případů, kdy ručení vzniká ze zákona; zde o vzniku ručení rozhodl správní orgán na základě správního řízení. Lze tedy uzavřít, že krajský soud postupoval správně, pokud sporné námitky, které stěžovatelka uplatnila až v doplnění žaloby, označil za opožděné.

[17] Stěžovatelka v kasační stížnosti namítá nepřezkoumatelnost příkazu z hlediska uložení pokuty a také nedostatečně zjištěný skutkový stav v tomto řízení. Krajský soud je oprávněn zrušit rozhodnutí správního orgánu pro vady řízení podle § 76 odst. 1 s. ř. s., které žalobce nenamítal, pouze tehdy, pokud tyto vady brání přezkumu napadeného rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů. Krajský soud se nepřezkoumatelností rozhodnutí správního orgánu tedy zabývá z úřední povinnosti v případech, *kdy rozhodnutí vůbec není schopno přezkumu z hlediska žalobních námitek. Tato vadnost a nemožnost podrobit rozhodnutí zkoumání musí být zjevná buď ze spisu (či z jeho absence), nebo z rozhodnutí samého, pokud bude postrádat srozumitelnost či důvody v takové míře, že vylučuje zkoumání důvodnosti žaloby, anebo ji soud sezná na základě jiných rozhodných skutečností, jež se dostanou do jeho sféry. (...) Nesměřují-li však žalobní námitky proti takovým objektivně existujícím vadám podřaditelným ustanovení § 76 odst. 1 s. ř. s., může tak soud učinit, pouze pokud vady brání přezkumu v mezích žalobních bodů, jinak by dispoziční zásada ztrácela smysl* (usnesení rozšířeného senátu ze dne 8. 3. 2011, čj. 7 Azs 79/2009-84, č. 2288/2011 Sb. NSS). O takový případ v projednávané věci nejde. Stěžovatelka námitku nepřezkoumatelnosti příkazu o spáchání přestupku uplatnila až v doplnění žaloby ze dne 20. 8. 2019, tedy až po uplynutí lhůty pro podání žaloby podle § 71 odst. 2 s. ř. s. Krajský soud se touto námitkou nezabýval, neboť ji stěžovatelka uplatnila opožděně. Nepřípustná ve smyslu § 104 odst. 4

s. ř. s. je pak i související kasační námitka, neboť ji stěžovatelka neuplatnila v řízení před krajským soudem, ač tak učinit mohla. Zároveň nejde o vadu, kterou by NSS zkoumal z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

[18] NSS v souladu s § 109 odst. 3 s. ř. s. posuzuje kasační stížnost v mezích jejího rozsahu. Stěžovatelka se v kasační stížnosti domáhá také přezkumu řízení, jehož předmětem byl výkon rozhodnutí žalovaného. O výkonu rozhodnutí, na jehož základě mělo dojít k zaplacení daňového nedoplatku, však probíhalo samostatné správní řízení. Stěžovatelka se proti rozhodnutí Generálního ředitelství cel, které zamítlo její odvolání proti rozhodnutí, jímž ji Celní úřad pro Jihomoravský kraj vyzval k úhradě daňového nedoplatku, bránila žalobou, kterou Krajský soud v Brně rozsudkem zamítl ze dne 15. 7. 2021, čj. 30 Ad 1/2020-87. Proti tomuto rozsudku stěžovatelka nepodala kasační stížnost.

[19] V nynějším řízení již výzvu k zaplacení daňového nedoplatku nelze přezkoumat. Nejde totiž ani o podkladové rozhodnutí, jehož přezkum by byl možný při splnění podmínek podle § 75 odst. 2 s. ř. s. Nic na tom nemění ani skutečnost, že v době podání této kasační stížnosti ještě nebyl rozsudek krajského soudu čj. 30 Ad 1/2020-87 vydán.

[20] NSS po vypořádání procesních námitek následně přistoupil k přezkumu rozhodnutí o vzniku ručení.

[21] Podle §§ 141a odst. 1 zákona o zaměstnanosti *za úhradu pokuty uložené za přestupek podle §§ 139 odst. 1 písm. f) nebo §§ 140 odst. 1 písm. e) ručí právnická nebo fyzická osoba, které právnická nebo fyzická osoba, jež umožnila cizinci výkon nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 3, poskytla v rámci obchodního vztahu plnění jako subdodavatel přímo nebo prostřednictvím jiné osoby; stejně ručí i prostředník. Ručení vzniká pouze v případě, pokud o nelegální práci podle § 5 písm. e) bodu 3 tyto osoby věděly, nebo při vynaložení náležité péče vědět měly a mohly.*

[22] Většina stěžovatelčiných kasačních námitek se týká zjišťování skutkového stavu ohledně přestupku spočívajícího v umožnění výkonu nelegální práce. Předmětem nyní posuzovaného rozhodnutí žalovaného byl vznik ručení stěžovatelky, jež mělo původ v přestupku společnosti Remes. V řízení o vzniku ručení proběhlo dne 7. 8. 2018 dokazování mimo ústní jednání, během něhož byly provedeny obdobné důkazy jako v přestupkovém řízení. Jak již bylo výše uvedeno, stěžovatelka se seznámila také s příkazem, jímž inspektorát práce shledal společnost Remes vinnou z přestupků. Správní orgány při posuzování, zda byly naplněny podmínky pro vznik ručení, vycházely ze skutečností zjištěných v přestupkovém řízení a nedokazovaly skutečnosti, které z tohoto řízení již vyplynuly.

[23] Skutkový stav, z něhož správní orgány vycházely při vzniku ručení, byl podle NSS zjištěn dostatečně a bez důvodných pochybností. V řízení o přestupku bylo postaveno najisto, že u osob R. M., I. H., V. H. a V. M. byly naplněny znaky závislé práce ve vztahu ke společnosti Remes. Tento závěr není ani v rozporu s judikaturou NSS týkající se výkonu nelegální práce, kterou stěžovatelka v kasační stížnosti cituje (rozsudky čj. 4 Ads 113/2007-87, čj. 4 Ads 44/2010-132, a čj. 4 Ads 177/2011-120), neboť správní orgány dostatečně zjistily skutkový stav a postavily najisto všechny rozhodné skutečnosti

pokračování

ohledně výkonu práce cizinců pro společnost Remes. Vzhledem k tomu, že společnost Remes byla vedena jako nespolehlivý plátc DPH, uzavřela stěžovatelka dne 5. 5. 2017 rámcovou objednávku se společností Solby. Současně se společnost Remes stala subdodavatelkou společnosti Solby. Z výpovědi pana M. se však tato skutečnost nepromítla do faktického stavu na stavbě penzionu, neboť ve stavebním deníku byla nadále vedena společnost Remes. Společnost Solby pouze administrativně překryla fakt, že společnost Remes nebyla spolehlivým plátcem DPH; stala se tedy pouhým prostředníkem, přes něhož společnost Remes účtovala stěžovatelce práci, kterou vykonaly výše zmíněné osoby.

[24] Z rozhodnutí žalovaného plyne, že pan M., zaměstnanec stěžovatelky a stavbyvedoucí na stavbě Penzionu Vačura, byl přímým nadřízeným cizinců uvedených v odstavci [23]. Určoval jejich denní náplň práce, kontroloval její výkon a nakládal s jejich pracovní silou. I když byla smlouva o dílo uzavřená se společností Remes nahrazena stěžovatelčinou rámcovou objednávkou pro společnost Solby, ve skutečnosti práce na stavbě nadále vykonávali zaměstnanci společnosti Remes. Nelze souhlasit ani s námitkou, že nebylo dostatečně prokázáno, že cizinci vykonávali závislou práci ve smyslu § 5 písm. e) bodu 3 zákona o zaměstnanosti – v tomto ohledu lze odkázat na pravomocný příkaz vydaný v řízení o přestupku.

[25] Pro vznik ručení podle § 141a zákona o zaměstnanosti je nutné splnit následující podmínky: 1. musí jít o úhradu nezaplacené pokuty za přestupek podle § 139 odst. 1 písm. f) nebo § 140 odst. 1 písm. e) zákona o zaměstnanosti; 2. povinnost ručení vzniká za právnickou nebo fyzickou osobu, která umožnila výkon nelegální práce cizinci podle § 5 písm. e) bodu 3 zákona o zaměstnanosti; 3. tato osoba je vůči ručiteli v postavení přímého subdodavatele nebo zprostředkujícího subdodavatele; 4. ručitel o výkonu nelegální práce věděl nebo při vynaložení náležité péče vědět měl a mohl.

[26] Podle stěžovatelky nebyla splněna již první podmínka. Jak však již soud uvedl výše, v řízení o přestupku bylo prokázáno, že společnost Remes umožnila třem cizincům výkon nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 3 zákona o zaměstnanosti, čímž spáchala přestupek podle § 140 odst. 1 písm. e) zákona o zaměstnanosti. Společnost Remes pokutu neuhradila. První podmínka pro vznik ručení je tedy splněna. Současně je splněna druhá podmínka, neboť ručení vzniklo za právnickou osobu – společnost Remes, která umožnila výkon nelegální práce cizincům podle § 5 písm. e) bodu 3 zákona o zaměstnanosti.

[27] Správní orgány se také podrobně zabývaly postavením stěžovatelky vůči společnosti Remes. Inspektorát práce dospěl k závěru, že společnost Remes je ve vztahu ke stěžovatelce v postavení zprostředkujícího subdodavatele. Navzdory rámcové objednávkě se společností Solby stavební práce pro stěžovatelku nadále prováděla společnost Remes. I třetí podmínka pro vznik ručení je tedy splněna.

[28] Splnění čtvrté podmínky se váže k pojmu náležité péče, kterou měla stěžovatelka vynaložit, aby zabránila výkonu nelegální práce. V posuzované věci zaměstnával stěžovatelčin subdodavatel cizince bez příslušných povolení, čímž došlo k výkonu nelegální práce. Po stěžovatelce bylo možné požadovat, aby projevila přinejmenším zájem na splnění podmínek pro zaměstnávání cizinců s cílem předejít nelegální práci. Pod

vynaložením náležitě péče si lze představit jakékoli aktivní jednání stěžovatelky, které by vedlo k prověření, zda mají cizinci povolení k pobytu nebo povolení k zaměstnání.

[29] Stěžovatelka však neprokázala ani netvrdila, že by kontrolovala, zda osoby pracující na dané zakázce splňují zákonem stanovené podmínky pro výkon práce. Hájila se tím, že tuto odpovědnost smluvně přenesla na jiný subjekt a po uzavření rámcové objednávky se společností Solby nebyla oprávněna ověřit dodržování zákona o zaměstnanosti ze strany společnosti Remes. S tímto názorem se však NSS neztotožnil. Ani smluvní přenos odpovědnosti na druhou smluvní stranu totiž stěžovatelku nezbavuje zákonné povinnosti náležitě péče. Kontrola, kterou by stěžovatelka v rámci vynaložení náležitě péče provedla, by neodporovala ani zákonu o ochraně osobních údajů. Také tato podmínka pro vznik ručení stěžovatelky tedy byla dána. Správní orgány ani krajský soud nepochybily, pokud shledaly splnění všech zákonných podmínek pro vznik ručení podle § 141a zákona o zaměstnanosti.

[30] Stěžovatelka dále namítá, že § 141a zákona o zaměstnanosti neodpovídá eurokonformnímu výkladu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/52/ES ze dne 18. 6. 2009 o minimálních normách pro sankce a opatření vůči zaměstnavatelům neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí do českého právního řádu. NSS k tomu uvádí, že institut ručení byl do zákona o zaměstnanosti vložen zákonem č. 1/2012 Sb. Ustanovení § 141a zákona o zaměstnanosti představuje transpozici čl. 8 směrnice. Podle jeho odst. 2 má za zaměstnávání neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí nést odpovědnost nejen hlavní dodavatel, ale i jakýkoli zprostředkující subdodavatel za předpokladu, že o zaměstnávání neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí věděl. Směrnice zároveň v čl. 8 odst. 4 umožňuje členským státům stanovit přísnější pravidla odpovědnosti těchto osob. Česká právní úprava připouští odpovědnost osoby subdodavatele nebo prostředníka i v případě zavinění ve formě nevědomé nedbalosti, což je přísnější než forma úmyslného zavinění podle směrnice. Zákon o zaměstnanosti v § 141a odst. 1 větě druhé připouští možnost zprostit odpovědnosti toho, kdo prokáže, že vynaložil náležitou péči. NSS shledal toto ustanovení, jímž byl transponován čl. 8 odst. 2 směrnice, eurokonformním, neboť vnitrostátní zákonodárce byl oprávněn transponovat směrnici přísněji.

[31] Stěžovatelka dále tvrdí, že ji krajský soud až v rozsudku poučil o tom, že mohla v postavení ručitelky uplatnit námitky, které náležely společnosti Remes v řízení o přestupku. Zároveň namítá, že v žalobě takto argumentovat nemohla, neboť právě postavení ručitelky zpochybňovala. Podle NSS však z obsahu správního spisu plyne, že stěžovatelka byla v řízení o vzniku ručení řádně poučena o svých procesních právech a povinnostech. Správní orgány nemají povinnost poskytovat účastníkům řízení poučení ohledně konkrétních námitek, které mohou vznášet, nebo jim radit, co by mohli v řízení činit, aby dosáhli žádaného výsledku (rozsudky NSS ze dne 13. 10. 2010, čj. 1 As 51/2010-214, č. 2235/2011 Sb. NSS, a ze dne 14. 10. 2010, čj. 5 As 1/2010-76). Stěžovatelka v řízení o vzniku ručení argumentovala téměř výhradně tím, že odpovědnost za to, že pracovníci budou splňovat podmínky podle zákona o zaměstnanosti, smluvně přenesla na druhou smluvní stranu (což, jak soud uvedl výše, nebylo dostačující). Správní orgány stěžovatelce nebránily uplatnit námitky vztahující se k řízení o spáchání přestupku společností Remes. Stěžovatelka však takto ke své tíži neargumentovala. Krajský soud pak správně při přezkumu rozhodnutí žalovaného zohlednil i to, co vyšlo najevo v řízení

pokračování

o přestupku. NSS uzavírá, že stěžovatelka mohla v řízení o vzniku ručení uplatnit námitky, v nichž by zpochybnila samotné spáchání přestupku stejně jako své postavení ručitelky.

[32] NSS nepovažuje za důvodnou ani námitku, podle níž je právní úprava ručení podle § 141a zákona o zaměstnanosti protiústavní, neboť rozhodnutí o vzniku ručení se vydává až poté, co nabylo právní moci rozhodnutí o přestupku. Jak již bylo výše uvedeno, i když ručitel není účastníkem řízení o přestupku, má v řízení o vzniku ručení zachovány námitky, které mohl uplatnit přestupce. NSS neshledal, že by správní orgány stěžovatelku s jejími námitkami odkázaly do jiného řízení, naopak námitky uplatněné v řízení o vzniku ručení řádně vypořádaly. Skutečnost, že v rámci dělené státní správy vymáhají plnění orgány celní správy, na to nemá vliv.

IV. Závěr a náklady řízení

[33] S ohledem na výše uvedené NSS zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[34] O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměla úspěch; žalovanému náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. ledna 2023

Ondřej Mrákota
předseda senátu